

УДК 338.46:37

О. В. Черевко,
 д. е. н., професор, професор кафедри менеджменту та економічної безпеки,
 Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
 Ю. М. Радзіховська,
 здобувач кафедри менеджменту та економічної безпеки,
 Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

ДІАГНОСТИКА ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ВНЗ У МІЖНАРОДНИХ РЕЙТИНГАХ

O. Cherevko,
 Doctor of Economic Sciences, Professor, Professor of Management and economic security Department,
 Cherkasy National University named after Bohdan Khmelnytsky
 Y. Radzikhovska,
 Seeker of Management and economic security Department,
 Cherkasy National University named after Bohdan Khmelnytsky

DIAGNOSIS OF ECONOMIC SECURITY OF UNIVERSITIES IN INTERNATIONAL RANKINGS

Проведено аналіз основних міжнародних рейтингів ВНЗ, що є найбільш популярними в Україні та світі. Узагальнено кращі університети світу за рейтингом QS. Проілюстровано показники топ-20 українських вищих навчальних закладів у Webometrics Ranking January 2015. Досліджено методологічні підходи до розрахунку міжнародних рейтингів вищих навчальних закладів та з'ясовано основні індикатори, підвищення яких дозволить підвищити якість освітніх послуг та рівень економічної безпеки вітчизняних університетів.

The analysis of the major international rating institutions that are most popular in Ukraine and abroad is done. Overview of the best universities in the world rated QS is done. Figures top 20 Ukrainian universities in Webometrics Ranking January 2015 are illustrated. The methodological approaches to calculate the international rankings of universities and found the main indicators, improvement of which will increase the quality of education and level of economic security Ukrainian universities are found out.

Ключові слова: економічна безпека, вищий навчальний заклад, інтерфейсна безпека, рейтинг, індикатор, освітні послуги.

Key words: economic security, higher education institution, interface security, the rating indicator educational services.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Прагнення до визнання дипломів випускників, зумовлюють забезпечення відповідних умов викладання та набуття компетентностей, що певною мірою впливає на економічну безпеку вищих навчальних закладів, у міжнародній спільності визначається шляхом рейтингування їх діяльності.

На сучасному етапі розвитку вищої освіти, рейтинги ВНЗ виступають не лише як засоби забезпечення конкурентоспроможності, а й як інструменти забезпечення якості вищої освіти. У системі забезпечення економічної безпеки ВНЗ та оцінювання якості надаваних освітніх послуг важливе значення має внутрішній та зовнішній моніторинг їх діяльності.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ, В ЯКИХ ЗАПОЧАТКОВАНО РОЗВ'ЯЗАННЯ ДАНОЇ ПРОБЛЕМИ І НА ЯКІ СПИРАЄТЬСЯ АВТОР, ВИДІЛЕННЯ НЕ ВИРІШЕНИХ РАНІШЕ ЧАСТИН ЗАГАЛЬНОЇ ПРОБЛЕМИ, КОТРИМ ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ ОЗНАЧЕНА СТАТТЯ

Дослідженню міжнародних рейтингів вищих навчальних закладів присвячено праці Л.П. Валенкевича,

О.Г. Дубінського, М.З. Згуровського, А.В. Ковальова, Ю.М. Колесника, В.М. Компанієць, Р.Б. Лесика, М.В. Михайличенко, Ю. М. Нерянова, Л.І. Остапюк, І. І. Солонинко, Н.І. Трішкіної, О.В. Фінкільштейна та ін. [1—9].

Незважаючи на освітні реформи, в яких набувають велике значення системи моніторингу якості та рейтингування ВНЗ, всебічний і комплексний характер досліджень, представлених у названих наукових працях, потребують досліджень, зокрема питання впливу міжнародних рейтингів ВНЗ на процеси надання освітніх послуг та забезпечення їх економічної безпеки.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ (ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

Метою статті є аналіз методології формування міжнародних рейтингів ВНЗ та визначення основних індикаторів впливу на їх економічну безпеку.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ З ПОВНИМ ОБГРУНТУВАННЯМ ОТРИМАНИХ НАУКОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У світі глобалізованої вищої освіти міжнародні та вітчизняні рейтинги вищих навчальних закладів рік у рік стають дедалі актуальнішими. По-перше, для абітурієнтів вони дають можливість зорієнтуватися у великій

Таблиця 1. Кращі університети світу за рейтингом QS

Місце	Назва	Академічна репутация	Репутація роботодавців	Іноземні студенти	Цитування	Загальний бал
1	Massachusetts Institute of Technology (MIT)	100	100	95.5	100	100
2	Harvard University	100	100	76	100	98.7
3	University of Cambridge	100	100	96.6	93.7	98.6
3	Stanford University	100	100	72.8	99.9	98.6
5	California Institute of Technology (Caltech)	99.8	89.6	85.2	100	97.9
6	University of Oxford	100	100	96.6	88.9	97.7
7	UCL (University College London)	99.9	99.8	99.9	88	97.2
8	Imperial College London	99.9	100	100	79.6	96.1
9	ETH Zurich - Swiss Federal Institute of Technology	99.9	99	98	98.8	95.5
10	University of Chicago	99.9	96.3	81.6	91.5	94.6

кількості ВНЗ у власній країні чи за кордоном. По-друге, для самих університетів такі рейтинги це можливість привернення уваги абітурієнтів, іноземних студентів, кращих викладачів та дослідників, грантові кошти та інвестиції через високі позиції у рейтингу чи самим фактом включення до рейтингу.

Перш ніж досліджувати вітчизняні та міжнародні рейтинги слід зазначити, що 18-20 травня 2006 року в Берліні (Німеччина) відбулася конференція "Методологія й стандарти якості університетських рейтингів" організована Міжнародною Експертною Групою по Ранжуванню (IREG). Результатом конференції стала своєрідна "конституція" для розробки та застосування університетських рейтингів в усьому світі під назвою "Берлінські принципи ранжування вищих навчальних закладів"

Фундаторами вказаної "конституції" стали Центр розвитку вищої освіти (CHE) (Німеччина), Інститут політики вищої освіти (США), центр ЮНЕСКО-СЕПЕС (Бухарест, Румунія) та інші авторитетні інституції з 19 країн світу. Центр "Євроосвіта" (Україна, Київ) брав участь в розробці Берлінських принципів, підписав їх і неухильно керувався ними при розробці і застосуванні національного рейтингу "Топ-200 Україна" протягом усіх 10 років своєї діяльності.

При укладанні даних рейтингів важливе місце посідає надійність даних, що використовуються, можливість їх перевірки та підтвердження, врахування специфіки університетів різних типів, а також особливості системи вищої освіти кожної країни. Ще однією важливою вимогою формування рейтингу є оприлюднення чіткої та доступної методології його укладання. Такий рівень відкритості перш за все є необхідним для зрозумілості яким чином та які саме індикатори були враховані, яку вагу мали та з яких джерел була отримана інформація.

Для інтерфейсної безпеки ВНЗ не є позитивним те, що жоден рейтинг не відображає якість освіти в даному навчальному закладі. При укладанні використовується низка показників, що більш або менш свідчать про якість освіти (за іншими параметрами університетської діяльності). Так ці показники характеризують оцінку роботодавців, оцінку представників академічної спільноти, показники наукової діяльності, кількість іноземних студентів та викладачів, співвідношення кількості студентів до кількості викладачів. Слід відмітити, що при трактуванні кожного з показників можуть бути застереження, така тенденція стосується і вітчизняних і міжнародних рейтингів.

Проведемо аналіз основних міжнародних рейтингів ВНЗ, що є найбільш популярними в Україні та світі.

1. Шанхайський рейтинг (The Academic Ranking of World Universities). Академічний рейтинг світових університетів створений з метою оцінювання ефективності державних програм зі стимулювання наукової діяльності в китайських університетах. Саме тому індикатор свідчить більшою мірою про наукову діяльність ВНЗ. Критеріями при оцінці становлять:

- кількість випускників університету, які є лауреатами Нобелівської премії чи Медалі Філдса (10%);
 - кількість викладачів університету, які є лауреатами Нобелівської премії чи Медалі Філдса (20%);
 - кількість найбільш цитованих дослідників серед викладачів. Thomson Reuters щороку визначає авторів 1% найбільш цитованих праць у 22 наукових галузях (20%);
 - кількість статей, опублікованих викладачами університету в журналах Science та Nature за останні 5 років (20%);
 - кількість статей, опублікованих викладачами університету за попередній рік, які пройшли через індекс цитувань із природничих чи соціальних наук того ж Thomson Reuters (20%);
 - зважені показники всіх попередніх критеріїв, поділені на кількість штатних працівників університету (10%).
- Так, очевидним є той факт, що рейтинг сформовано на 90% з оцінки наукової діяльності. Укладачі даного рейтингу не враховують гуманітарні науки та рівень викладання у ВНЗ в цілому.

2. Рейтинг QS (The QS World University Rankings). Рейтинг укладається британською компанією Quacquarelli Symonds, що надає консультації з приводу навчання за кордоном. Основу рейтингу становлять опитування роботодавців та викладачів з усього світу. Так станом на 2015 рік було проведено опитування понад 76 тис. представників академічної спільноти. Основними критеріями підрахунку рейтингу є:

- опитування академічної спільноти (40%);
- опитування роботодавців (10%);
- співвідношення кількості студентів до кількості викладачів (20%);
- рівень цитування за Scopus, що припадає на одного викладача (20%);
- частка іноземних студентів та викладачів (5%+5%).

Критерії даного рейтингу досить відрізняються від попереднього, однак сам індикатор несе загрозу інтер-

Таблиця 2. Кращі університети України за рейтингом QS

Місце	Назва	Академічна репутація	Репутація роботодавців	Іноземні студенти	Цитування	Загальний бал
421-430	Київський національний університет імені Тараса Шевченка	34.8	-	-	-	-
491-500	Харківський національний університет ім. В.Н. Каразіна	-	-	90.1	-	-
601-650	Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут"	-	-	-	-	-

фейсній безпеці неамериканських вузів. Так, майже 20% респондентів академічної спільноти становлять мешканці США, отже американські університети отримують вищий бал. Нерівномірність розподілу стосується і роботодавців, і галузей. Ще однією суттєвою загрозою є підрахунок показника "кількість студентів до кількості викладачів" через неможливість перевірки достовірності даних, які надають самі університети. При опитуванні до категорії викладачів потрапляють і ті хто безпосередньо займається викладанням і наукові працівники, що також дещо викривлює кінцевий результат. Ще одним пунктом, що впливає на достовірність рейтингу в цілому є кількість іноземних викладачів та студентів, оскільки в рахунок беруться і ті, хто є штатними іноземними працівниками і ті, хто викладають лише "гостьовий курс". Схожа ситуація і з підрахунком кількості студентів.

Загалом, до переліку семиста найкращих університетів світу потрапили 130 університетів США (із них 31 — до першої сотні рейтингу), 55 університетів Сполученого Королівства (18 у першій сотні), 42 німецькі університети (у першій сотні — 4), 35 французьких (у першій сотні — 2), 34 японських (у першій сотні — 6) вищих навчальних закладів.

На сьогодні Україну у цьому рейтингу представляють три університети, а загалом база даних QS містить інформацію про 18 українських вищих навчальних закладів. За оцінками QS, сильною стороною українських університетів є порівняно невелике навантаження на викладачів за співвідношенням викладачі/студенти, що створює умови для якісного навчання. Зокрема, Київський національний університет імені Шевченка за цим показником має 56 місце у світі, Київський політехнічний інститут — 163 місце, Донецький національний університет — 286-те. Проте за рештою показників позиції українських вузів у світі лишаються слабкими.

3. Times Higher Education. Даний міжнародний рейтинг базується на ранжуванні дослідницьких університетів, а не академічних. Умовою включення у рейтинг є публікація викладачами університету не менше 1000 наукових статей упродовж останніх п'яти років у журналах, що є в базі Scopus.

При укладанні рейтингу беруться до уваги 13 показників, сформовані у 5 груп:

- викладання (навчальне середовище) важить 30%;
- дослідження (обсяг, дохід та репутація) також важать 30%;
- цитування (дослідницький вплив) важить 30%;
- міжнародний огляд (викладачі, студенти, дослідження) оцінюється в 7,5%;
- промисловий дохід (трансфер знань) важить 2,5%.

Даний рейтинг найбільш різносторонній і поєднує репутаційну, наукометричну, кадрову, міжнародну складові у досить зважених пропорціях.

Академічний рейтинг університетів світу (ARWU) — історично перший глобальний рейтинг. Його авторитет дуже високий, тому аналіз результатів цього рейтингу вважається важливим.

4. Рейтинг Інтернет-присутності Webometrics. Webometrics Ranking of World's Universities оприлюднив рейтинг світових університетів за рівнем їх присутності у мережі станом на січень 2015 року. Як відомо, результати досліджень Webometrics публікуються двічі на рік та охоплюють дванадцять тисяч університетів з усього світу.

В процесі складання Webometrics Ranking of World's Universities розробниками враховується кількість проіндексованих пошуковими системами сторінок сайту вищого навчального закладу, зовнішні посилання на нього, цитованість ресурсу, а також кількість завантажених на сайт файлів. Іншими словами, оцінюється змістовна та інформаційна складова web-сайту навчального закладу.

Розробники зазначають, що при складанні рейтингу показники відвідуваності сайтів та їх дизайн до уваги не беруться.

Новий web-рейтинг університетів світу Ranking Web of Universities (January 2015), що опублікований 12 лютого, складений з урахуванням систематизованих даних, що були отримані розробниками у січні 2015 року.

Світовий рейтинг охоплює 12 тисяч університетів і навчальних закладів з усього світу. Свої рейтингові web-місця отримали й 297 вищих навчальних закладів з України (у січні 2014 року — 313).

Порівняння рейтингових таблиць Webometrics-2014 (січень) і web-рейтингу, опублікованого у лютому 2015 року свідчить про те, що найбільш присутнім у мережі українським вищим навчальним закладом є Київський національний університет ім. Шевченка, який останні два роки утримує першу сходинку української частини рейтингу, посідаючи 937 місце у світі.

Друге місце посідає НТУ "Харківський політехнічний інститут", який зміг випередити НТУУ "Київський політехнічний інститут" та Харківський національний університет ім. Каразіна. Загалом, більшість лідерів української частини Webometrics Ranking of World's Universities суттєво поліпшили свої показники у глобальному рейтингу, продемонструвавши відчутну динаміку у світовому рейтингу-листі.

5. Рейтинг науково-дослідницьких організацій SCImago (SCImago Institutions Rankings). Рейтинг науково-дослідницьких організацій від компанії SCImago дає змогу поглянути на наукові здобутки університетів та інших науково-дослідницьких установ у глобальному масштабі — порівняно із досягненнями інших установ з усього світу.

Щорічно, починаючи із 2009 року, компанія SCImago публікує звіт, де представлені результати оцінки наукової діяльності університетів та інших дослідницьких установ

Таблиця 3. Показники топ-20 українських вищих навчальних закладів у Webometrics Ranking January 2015

Навчальний заклад	Ukraine (*Динаміка в рейтингу. Січень 2014)	World (*Позиція в рейтингу. Січень 2014)	Місце у групі Europe	Місце у групі Central & Eastern Europe
Київський національний університет ім. Шевченка	1	↓ 937 (*789)	370	42
Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут"	2 (↑2)	↑ 1265 (*1956)	481	66
НТУУ "Київський політехнічний інститут"	3 (↓1)	↓ 1388 (*1370)	523	74
Харківський національний університет ім. Каразіна	4 (↓1)	↑ 1410 (*1705)	532	76
Таврійський національний університет ім. Вернадського	5 (↑1)	↑ 1516 (*2352)	566	87
Сумський державний університет	6 (↓1)	↑ 1741 (*2051)	640	106
Національний авіаційний університет	7 (↑1)	↑ 1897 (*2375)	681	120
Національний університет "Львівська політехніка"	8 (↑2)	↑ 1934 (*2563)	693	124
Національний університет біоресурсів і природокористування України	9	↑ 2083 (*2428)	732	138
Одеський національний університет ім. Мечникова	10 (4↑)	↑ 2101 (*2844)	739	140
Львівський національний університет ім. Франка	11 (↑2)	↑ 2369 (*2805)	820	169
Національний гірничий університет	12 (↑4)	↑ 2529 (*3045)	855	180
Національний педагогічний університет ім. Драгоманова	13 (↓6)	↓ 2589 (*2362)	867	185
Національний аерокосмічний університет ім. Жуковського	14 (↑4)	↑ 3035 (*3582)	974	236
Донецький національний медичний університет ім. Горького	15 (↑6)	↑ 3048 (*3891)	975	237
Полтавський національний технічний університет ім. Кондратюка	16 (↑)	↑ 3175 (*н.д.)	1007	250
Донецький національний технічний університет	17 (↓6)	↓ 3183 (*2679)	1008	251
Харківський національний університет міського господарства	18 (↑15)	↑ 3202 (*5512)	1013	253
Уманський державний педагогічний університет	19 (22↑)	↑ 3339 (*6509)	1020	257
Чернівецький національний університет ім. Федьковича	20 (↑18)	↑ 3404 (*6077)	1061	277

за шістьма параметрами, які характеризують обсяг, тематичну різноплановість та академічну впливовість наукових публікацій. Звіт за 2012 рік охоплює публікації за період 2006—2010 роки, які включені до бази Scopus. У звіті, який публікують дослідники, установи ранжовані за показником кількості публікацій, проте, як наголошують автори проекту, користувачі можуть самі обрати інший, більш релевантний для них критерій порівняння.

До рейтингу SCImago входять лише установи із "помітними обсягами наукових результатів" — тобто ті, що мають більше ста публікацій на рік у базі Scopus. У 2012 році до переліку потрапили 3290 науково-дослідницьких організацій зі 106 країн світу. Серед них найбільше установ із США (521), а також із Китаю (332), Франції (204), Японії (185), Великобританії (165), Іспанії (153), Німеччини (129), Індії (128), Італії (128) і Бразилії (104).

У 2012 році до рейтингу SCImago потрапило 8 українських наукових установ — це на одну більше, ніж торік. Проте позиції усіх українських дослідницьких організацій в цьому рейтингу порівняно із минулих років дещо погіршилися. За кількістю публікацій Національна академія наук опустилася із 89 на 106 місце у світі, Київський національний університет ім. Тараса Шевченка — із 1065 на 1149 місце, Харківський національний університет ім. В.Н. Каразіна — із 1504 на 1747 місце, Львівський національний університет ім. Івана Франка — із 1883 на 2178 місце, Національний університет "Львівська політехніка"

— із 2265 на 2342 місце, Чернівецький національний університет — із 2757 на 2971 місце.

6. Рейтинг університетів за академічною діяльністю (URAP). Рейтинг університетів за академічною діяльністю (URAP1 (University Ranking by Academic Performance) публікується третій рік поспіль. Автором проекту є Технічний університет Середнього Сходу (Туреччина). Рейтинг URAP прагне оцінити академічні здобутки вищих навчальних закладів усього світу шляхом аналізу обсягів та якості наукових публікацій співробітників університетів. Джерелом інформації слугує база даних Web of Science та ISI. До рейтингу URAP входять 2000 університетів, які мають найбільшу кількість публікацій, включених до цих баз даних.

Університети оцінюються за шістьма показниками, які характеризують обсяги та вагомість наукової роботи вищих навчальних закладів. У 2015 році до цього рейтингу потрапили три українських вузи. Найкращі результати показав Київський національний університет імені Тараса Шевченка, що посів 1166 місце у світі.

Проте всі критичні зауваження щодо результатів рейтингу слід спрямовувати не авторам рейтингу, а самим українським установам, які не приділяють достатньо уваги питанням індексування журналів та публікацій у базах даних.

7. Рейтинг кращих університетів Великобританії газети "Таймс" 2010 р. ("Times Good University Guide 2010") складений на основі результатів опиту студентів по всій Великобританії.

Таблиця 4. Дані рейтингу URAP за 2014–2015 рр.

Місце в світі	Місце в країні	Назва	Статті	Цитування	Документи	Загальний бал
1166	1	Київський національний університет імені Тараса Шевченка	62.82	42.09	29.78	241.07
1362	2	Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна	45.54	24.62	18.60	170.46
1955	3	Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут"	11.67	4.68	7.43	43.92

8. Рейтинг кращих англійських університетів на погляд "The Guardian" 2010 р. Академічний рейтинг "The Guardian", в якому університети оцінюються за рівнем викладання і підготовки студентів. Guardian University Subject Rankings 2010 — академічний рейтинг університетів Великої Британії "The Guardian" за спеціальностями (для програм Бакалавріату).

9. Світовий рейтинг бізнес-шкіл — 2008 (за версією "Financial Times"). Газета "Financial Times" проводить щорічну оцінку провідних бізнес-шкіл в світі, університетів та інших закладів, що пропонують програми з бізнесу, менеджменту, управління та розвитку лідерства. Ця оцінка складається за результатами опитів та інтерв'ю учнів, випускників і працівників бізнес-школ.

ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Результати проведеного дослідження дозволили вивчити методологічні підходи до розрахунку міжнародних рейтингів вищих навчальних закладів та з'ясувати основні індикатори, підвищення яких дозволить підвищити якість освітніх послуг та рівень економічної безпеки вітчизняних університетів.

Література:

1. Валенкевич Л.П. Аналіз сучасних рейтингів вищих навчальних закладів як інструменту оцінки якості вищої освіти / Л.П. Валенкевич, О.В. Фінкільштейн // Державне регулювання процесів економічного і соціального розвитку. — № 3. (42). — 2013. — С. 36—42.
2. Дубінський О. Г. Міжнародний рейтинг вищих Webometrics: як збільшити значення фактора переваги // Науковий вісник НЛТУ України. — 2012. — Вип. 22. 15. — С. 377—384.
3. Згуровський М. Світовий досвід оцінювання університетських рейтингів [Електронний ресурс]. — Режим доступу: www.kampus.com.ua/index.php.
4. Ковальов А.В. Оцінка ефективності якості навчально-виховного процесу у ВНЗ / А.В. Ковальов // Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності: збірник наукових праць: у 2-х вип. — Маріуполь, 2013. — Вип. 1, Т. 1. — С. 18—21.
5. Колесник Ю.М. Система управління якістю освіти — необхідна складова конкурентоспроможності вітчизняних фахівців / Ю.М. Колесник, Ю.М. Нерянов, В.М. Компанієць // Вища освіта України. — 2011. — № 3, Т. II (27). — С. 240—247.
6. Лесик Р.Б. Роль Інтернет-ресурсів як індикаторних показників у визначенні рейтингів / Р.Б. Лесик, А.Б. Зіменковський, О.І. Лопатинська // Медична та фармацевтична освіта. — 2008. — № 1. — С. 66—70.

7. Михайліченко М.В. Рейтингування як механізм оцінювання якості освітніх послуг / М.В. Михайліченко // Науковий часопис НПУ ім. М.П. Драгоманова. — Випуск 27, 2011. — Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. — С. 180—184.

8. Світовий рейтинг університетів (Academic Ranking of World Universities) за 2012 рік [Електронний ресурс]. — 2012. — Режим доступу: <http://euroosvita.net/index.php/?category=1&id=2102>

9. International professional ranking of higher education institutions [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.ensmp.fr>

References:

1. Valenkevych, L. P. O. V. Finkil'shtejn (2013), "Analysis of current rankings of higher education institutions as a tool for assessing the quality of higher education", Derzhavne rehulivannia protsesiv ekonomichnoho i sotsial'noho rozvytku, vol 3. (42), pp. 36—42.
2. Dubins'kyj, O. H. (2012), "International university ranking Webometrics: how to increase the value factor advantages", Naukovyj visnyk NLTU Ukrainy, vol. 22. 15, pp. 377—384.
3. Zghurovs'kyj, M. (2016), "World experience evaluating university rankings", available at: www.kampus.com.ua/index.php (Accessed 15 Nov 2016).
4. Koval'ov, A. V. (2013), "Evaluating the effectiveness of the quality of teaching and educational process in high school", Teoretychni i praktychni aspekty ekonomiky ta intelektual'noi vlasnosti: zbirnyk naukovykh prats', vol. 1, no. 1, pp. 18—21.
5. Kolesnyk, Yu. M. Nerianov, Yu. M. Kompaniets', V. M. (2011), "The quality management system of education — a necessary component of the competitiveness of national experts", Vyscha osvita Ukrainy, vol. 3, no. II (27), pp. 240—247.
6. Lesyk, R.B. Zimenkovs'kyj, A.B. and Lopatyns'ka, O.I. (2008), "The role of Internet resources as indicator parameters in determining ratings", Medychna ta farmatsevtychna osvita, vol. 1, pp. 66—70.
7. Mykhajlichenko M. V. (2011), "Ratings as a mechanism for evaluating the quality of educational services", Naukovyj chasopys NPU im. M. P. Drahomanova Serii 5. Pedagogichni nauky: realii ta perspektyvy, vol. 27, pp. 180—184.
8. Academic Ranking of World Universities (2012), "Academic Ranking of World Universities 2012", available at: <http://euroosvita.net/index.php/?category=1&id=2102> (Accessed 15 Nov 2016).
9. Mines ParisTech (2016), "International professional ranking of higher education institutions", <http://www.ensmp.fr> available at: (Accessed 15 Nov 2016).
Стаття надійшла до редакції 16.12.2016 р.